

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. juuli 2020
(OR. en)

9772/20

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0142(APP)

RECH 273
FIN 494
COMPET 326
ENER 239

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	16. juuli 2020
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2020) 319 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega muudetakse otsust 2003/76/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokolli rakendamiseks vajalikud meetmed

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2020) 319 final.

Lisatud: COM(2020) 319 final

Brüssel, 16.7.2020
COM(2020) 319 final

2020/0142 (APP)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust 2003/76/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokolliga rakendamiseks vajalikud meetmed

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Liit ratifitseeris 4. oktoobril 2016 Pariisi kokkuleppe ja andis sellega lubaduse aidata hoida ülemaailmne temperatuuri tõus alla 2 °C ning jätkata jõupingutusi, et ülemaailmne temperatuuri tõus ei oleks suurem kui 1,5 °C. Nimetatud rahvusvahelisest kohustusest tulenevalt on EL kokkuleppel oma liikmesriikidega seadnud ambitsioonikad eesmärgid – vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2050. aastaks 80–95 % ja 2030. aastaks 40 %.

Euroopa Komisjon tutvustas 2018. aasta novembris pikaajalist strateegilist visiooni „Puhas planeet kõigi jaoks“,¹ milles on seatud eesmärk jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni. Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkogu soovitusi järgides pakkus komisjon selles teatises välja mitmeid meetmeid ning lubas muu hulgas uurida, kuidas saaks likvideeritava Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse varadega toetada vähese süsinikdioksiidiheitega terasetootmise läbimurdetehnoloogiaid.

Kooskõlas oma pikaajalise visiooniga avaldas komisjon 2019. aasta detsembris Euroopa rohelist kokkulepet käsitleva teatise². Kavandatavate meetmete raames seadis komisjon terasesektori süsinikuheite vähendamise poliitilises päevakorras kõrgele kohale ning soovib uurida, kas saaks kasutada osa likvideeritava Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse rahalistest vahenditest, et toetada vähese süsinikdioksiidiheitega terasetootmisprotsesside väljatöötamist aastaks 2030. Euroopa vajab järgmistel aastakümnetel täiendavaid investeeringuid vahemikus 175–290 miljardit eurot aastas. Sellega seoses soovitas komisjon roheline kokkuleppe investeerimiskavas sõe ja terase teadusfondi õiguslikud alused läbi vaadata, et hoogustada erakapitali voolu rohelistesse projektidesse.

Sõe ja terase teadusfondi teadusprogramm on ELi rahastamisprogramm, mille kaudu finantseeritakse sõe- ja terasesektori teadusprojekte. Sõe ja terase teadusfondil on oma õiguslikud alused väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku. Pärast Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse (ESTÜ) asutamislepingu kehtivuse lõppu 2002. aastal asutasid liikmesriigid ELi aluslepingutele lisatud protokoll nr 37 alusel uue „sõe ja terase teadusfondi“, et jätkata Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse teadusuuringute ja tehnoloogiaarendusprogramme. Sõe ja terase teadusfondi teadusprogrammiga eraldati aastas umbes 40 miljonit eurot teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamiseks sõe ja terasega seotud valdkondades (27,2 % sõele ja 72,8 % terasele), tuues kokku tööstuspartnerid, VKEd, juhtivad uurimiskeskused ja ülikoolid üle kogu Euroopa Liidu, et arendada teadmisi ja edendada innovatsiooni. Selle tegevust rahastatakse likvideeritava ESTÜ varadelt saadavast tulust vastavalt protokoll nr 37 artikli 1 lõikele 2. Minimeerimaks finantsturgudel toimuvatest muutustest tulenevaid kõikumisi teadusuuringute rahastamises, kohaldatakse tasandusmeetmeid. Kuna varahalduse tulud vähenesid, kahanes sõe ja terase teadusfondi eelarvesse laekunud puhastulu koos tasandusmehhanismist saaduga siiski 42 miljonilt eurolt 2017. aastal 12 miljoni euroni 2019. aastal. Komisjon tegi 2017. aastal ettepaneku kasutada vabastamisi ja tagasinõudekorraldusi, et hoida eelarve kuni

¹ COM(2018) 773 final, komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispankale. Puhas planeet kõigi jaoks – Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni (28.11.2018).

² COM (2019) 640 final, komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. Euroopa roheline kokkulepe (11.12.2019).

2020. aastani 40 miljoni euro tasemel³. Euroopa Parlament võttis 2018. aasta aprillis vastu seadusandliku resolutsiooni [P8_TA (2018)0061]⁴, mis esitati koos nõukogu otsuse 2018/599⁵ heakskiitmisega ning mille eesmärk oli anda luba kasutada kõiki söe ja terase teadusfondiga seotud vabastamisi ja tagasinõudekorraldusi alates aastast 2003. Euroopa Parlament kutsus oma resolutsioonis üles haldama likvideeritava ESTÜ varasid aktiivsemalt või kasutama osa neist rahalistest vahenditest ka Euroopa terase puhtust ja konkurentsivõimet suurendavate oluliste projektide käivitamiseks.

On tõdetud,⁶ et söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi edukaks rakendamiseks on vaja seda rahastada vähemalt 40 miljoni euroga aastas. Praeguse intressimääraga, arvestades tasandusmehhanismi kohaldamiseks saadaolevate vahendite ammendumist ja Ühendkuningriigi lahkumist, on siiski keeruline investeeritud varadelt lühiajalises ja keskmises perspektiivis piisavat iga-aastast tulu teenida.

Euroopa Kontrollikoja hiljutises Euroopa Söe- ja Teraseühendust käsitlevas ülevaates⁷ leiti, et söe ja terase teadusfondi rahastamine varahalduse tuludest ei ole praeguste intressimäärade tingimustes jätkusuutlik. Eelkõige märkis kontrollikoda, et finantssuunised tuleks kiiresti läbi vaadata ja leida lahendus, kuidas muuta likvideeritava ESTÜ kapital ELi teadusuuringute raamprogrammide jaoks tootlikuks.

2019. aasta juunis kutsusid söe ja terase nõuanderühmad⁸ üles õiguslikke aluseid üle vaatama, et tagada programmi jätkumine ja ühtlasi kohandada selle eesmärke valdkonna praeguste vajadustele. Samas avaldasid nad toetust osa ehk umbes ühe kolmandiku varade (aastatel 2021–2027 umbes 50–70 miljonit eurot aastas) järkjärgulisele kasutamisele söe ja terase valdkondade uurimisprojektideks koostoimes õiglase ülemineku mehhanismi, üleminekujärgus söepiirkondade algatuse⁹, programmi „Euroopa Horisont“ ja innovatsioonifondiga. 25. juunil 2019 avaldati söe ja terase nõuanderühmade erakorralisel ühisnõupidamisel toetust ESTÜ varade kasutuselevõtule.

Teadusuuringud ja innovatsioon võimaldavad energiamahukates sektorites välja arendada ja esitada piisava mahuga rajatise, kus saaks katsetada kõiki tehnilisi ja majanduslikke andmeid, et tehnoloogia tööstusliku või ärilise kasutuselevõtu riskid oleksid minimaalsed. Rohelist kokkulepet käsitlevas 2019. aasta teatises teeb komisjon ettepaneku toetada puhta terase läbimurdetehnoloogiat, mis viib 2030. aastaks süsinikuheiteta terasetootmiseni, ning uurida, kas on võimalik kasutada osa Euroopa Söe- ja Teraseühenduse raames likvideeritavatest rahalistest vahenditest. Eelkõige on söe ja terase teadusfondil kavas välja arendada puhas terasetootmine, mis oleks märkimisväärne saavutus ning tõukaks 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärgile lähemale ka teised energiamahukad sektorid, näiteks keemia- ja tsemenditööstuse.

Seetõttu on söe ja terase teadusfondi õiguslike aluste läbivaatamine vajalik, kiireloomuline ja olulise eesmärgiga.

³ Nõukogu otsus 2018/599, millega muudetakse otsust 2003/76/EÜ (ELT L 101, 20.4.2018, lk 1)

⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0061_ET.html

⁵ Nõukogu otsus 2018/599, millega muudetakse otsust 2003/76/EÜ (ELT L 101, 20.4.2018, lk 1)

⁶ Euroopa Kontrollikoda, ülevaade nr 10/2019, Euroopa Söe- ja Teraseühendus: likvideerimine edeneb kavakohaselt, kuid teadusuuringute rahastamine ei ole enam jätkusuutlik (lk 13).

⁷ Samas, lk 17.

⁸ Söe nõuanderühma ja terase nõuanderühma ülesandeks on abistada komisjoni teadusprogrammi juhtimisel, vastavalt söe ja terasega seotud küsimustes. Nõuanderühmade liikmed on isikud, kelle nimetab ametisse komisjon ja kelle eesmärk on esindada sidusrühmade ühishuve. Liikmed nimetatakse ametisse 42 kuuks.

⁹ Vt põhjendus 11.

Pidades silmas eespool märgitud, sisaldab see ettepanek soovitusi praeguse otsuse muutmiseks. Selle eesmärk on lubada perioodil 2021–2027 müüa osa likvideeritava ESTÜ varadest,¹⁰ et eraldada söe ja terase teadusfondile 111 miljonit eurot aastas. See iga-aastane eraldis võimaldab jätkata söe ja terase teadusfondi teadusprogrammide rahastatavate ühiste teadusuuringute toetamist söe ja terasega seotud sektorites ning toetab ühtlasi 2030. aastaks vähese süsinikdioksiidiheitega terasetootmiseni viivaid läbimurdetehnoloogiaid ja teadusuuringute projekte söesektoris, kus korraldatakse endiselt töötavate söekaevanduste või sulgemisjärgus söekaevanduste ja nendega seotud infrastruktuuri õiglast üleminekut kooskõlas õiglase ülemineku mehhanismiga ning vastavalt artikli 4 lõikele 2. Eraldi püüab komisjon terasetööstusega seotud valdkonnas toetada uurimisprojekte spetsiaalse ühiselt kavandatud puhta terasetootmise partnerluse kaudu koostöös teiste Euroopa Liidu programmidega,¹¹ eriti teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga.

Euroopa avaliku ja erasektori partnerlust peetakse kasulikuks vahendiks, millega toetada strateegiliselt tähtsate teadusuuringute väljatöötamist ja rakendamist, et aidata liidul lahendada ülemaailmseid probleeme ja säilitada konkurentsivõimet.

KAVANDATAVATE MUUDATUSTEGA LUBATAKSE FONDI VARASID VAJADUSEL KASUTADA IGA-AASTASE 40 MILJONI EURO SUURUSE ERALDISE TEGEMISEKS NING SUURTE UURIMIS- JA INNOVATSIOONIPROJEKTIDE RAHASTAMISEKS.

Ettepaneku kohaselt muudetakse otsust 2003/76/EÜ selliselt, et söe ja terase teadusfondile nähakse kuni aastani 2027 ette iga-aastane eraldis, mida kasutatakse järgmiselt: 40 miljoni euroga aastas rahastatakse ühiseid teadusuuringuid söe ja terasega seotud sektorites ning ülejäänud 71 miljoni euroga vähese süsinikdioksiidiheitega terasetootmiseni viivaid läbimurdetehnoloogiaid ja teadusuuringute projekte söesektoris, et korraldada endiselt töötavate söekaevanduste või sulgemisjärgus söekaevanduste ja nendega seotud infrastruktuuri õiglast üleminekut kooskõlas õiglase ülemineku mehhanismiga. Need eraldised ja seonduvad maksed tuleks katta investeringutelt saadavast puhastulust ning vajadusel varade müügist saadavast tulust.

Nimetatud eraldis tuleks otsuses sõnaselgelt ette näha, et kindlustada vahendite prognoositav laekumine piisavas ulatuses, mis võimaldaks jätkata terase- ja söesektori ühiseks teadustööks vajalikke toetusi.

Seni on likvideeritava ESTÜ varasid hallatud põhimõttel, et uurimisprojekte rahastatakse investeeritud varadelt saadavast tulust. See tuleneb nõukogu otsuse 2003/77/EÜ lisa punkti 1 („Rahaliste vahendite kasutamine“) sõnastusest ja sama otsuse põhjendusest 3, mille kohaselt „söe ja terase teadusfondi varade likvideerimisel saadud kapitali tuleks säilitada puutumatusena“.

¹⁰ Arvutuse aluseks on varade maht seisuga 31.12.2019.

¹¹ Ühiselt kavandatud Euroopa partnerlus on algatus, mille väljatöötamisse kaasatakse juba varasel etapil liikmesriigid ning mille raames Euroopa Liit koos era- ja/või avaliku sektori partneritega (näiteks ettevõtted, ülikoolid, teadusorganisatsioonid, kohalikul, piirkonna, riigi või rahvusvahelisel tasandil avalikke teenuseid osutavad asutused ning sihtasutused, vabühendused ja teised kodanikuühiskonna organisatsioonid) kohustuvad ühiselt toetama teadusprogrammi arendamist ja rakendamist. Ühiselt kavandatud Euroopa partnerlused luuakse komisjoni ja nimetatud avaliku ja/või erasektori partnerite vahelise vastastikuse mõistmise memorandumiga ja/või lepingupõhise kokkuleppe alusel, milles on sätestatud partnerluse eesmärgid, partnerite vastavad rahalised ja/või mitterahalised kohustused, tulemuslikkuse ja mõju põhinäitajad ning eeldatavad tulemused. Neis määratakse muu hulgas kindlaks üksiksteist täiendavad uurimismeetmed, mida rakendavad partnerid ja mida rakendatakse teadusprogrammi raames.

Eespool kirjeldatud põhjustel ei võimalda selline lähenemisviis piisavat rahastamist, mis on vajalik tulemusliku uurimisprogrammi kindlustamiseks terase- ja söesektoris.

Seetõttu ei ole edaspidi realistlik järgida fondi varade puutumatusse põhimõtet ning seda on vaja muuta. Samuti pole enam kohustuslik hoida reserve tagatisena ESTÜ võlausaldajatele, kuna tagastamata laene enam ei ole.

Seetõttu on vaja otsust muuta, et võtta paremini arvesse likvideeritava ESTÜ aluspõhimõtetest lähtuvaid vajadusi ning praegustest turutingimustest tulenevaid raskusi vajaliku tulu teenimisel, jättes samas alles piisavalt ESTÜ varasid, et teenida tulu pärast 2027. aastat.

Tehakse ettepanek kaotada tasandusmehhanism, kuna pärast kavandatavate muudatuste vastuvõtmist pole sellise vahendi järgi enam vajadust.

Lisaks kasutab komisjon otsuse muutmiseiga seoses võimalust kanda maha nõuded, mille prognoositavad sissenõudmiskulud ületavad sissenõutava summa ja mahakandmine ei kahjusta liidu mainet; kui saadaolevat summat ei ole võimalik sisse nõuda võlgniku maksejõuetuse või muude maksejõuetusmenetluste tõttu; kui sissenõudmine ei ole kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Lisaks sellele tuleks välja jätta artikli 2 lõige 2, milles on sätestatud varahalduse mitmeaastaste finantssuuniste vastuvõtmise kord, ning artikli 4 lõige 3, milles on sätestatud programmi mitmeaastaste tehniliste suuniste vastuvõtmise kord, kuna need ei ole protokoll nr 37 artikli 2 lõiget 2 silmas pidades enam asjakohased¹².

Kõnesolevad ülearused sätted tuleks kustutada läbipaistvuse eesmärgil ning seetõttu, et neile pole enam võimalik tugineda.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek kuulub õiguspaketti, millega vaadatakse läbi söe ja terase teadusfondi teadusprogramm. Eelkõige on see seotud:

- komisjoni ettepanekuga muuta nõukogu otsust 2008/376/EÜ söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi vastuvõtmise ja selle programmi mitmeaastaste tehniliste suuniste kohta;
- komisjoni ettepanekuga muuta nõukogu otsust 2003/77/EÜ, millega kehtestatakse likvideeritava Euroopa Söe- ja Teraseühenduse (ESTÜ) varade ja pärast likvideerimise lõpetamist söe ja terase teadusfondi varade haldamise mitmeaastased finantssuunised. Nõukogu otsuse 2003/77/EÜ läbivaatamine eelarve peadirektoraadi vastutusel on kooskõlas ka Euroopa Kontrollikoja 2019. aasta ülevaatega ESTÜ likvideerimise kohta.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on läbi vaadatud vastavalt Pariisi kokkuleppele, teatisele „Euroopa roheline kokkulepe“,¹³ millega luuakse raamistik ELi esimeseks kliimaneutraalseks maailmajaoks muutmiseks aastaks 2050, ning sellele järgnenud komisjoni teatisele roheline kokkuleppe

¹² Otsuste 2003/76 ja 2008/376 vastuvõtmise ajal oli EÜ asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitlev protokoll (nr 34) (2001) õiguslikuks aluseks vaid otsusele 2003/76.

¹³ COM(2019) 640, 11 detsember 2019.

investeermiskava ehk kestliku Euroopa investeermiskava kohta,¹⁴ mis esitati 14. jaanuaril 2020.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

ELi tegutsemise õiguslik alus tuleneb Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokollid nr 37 artiklist 2.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Protokollid rakendusmeetmed on sätestatud nõukogu otsuses, mille läbivaatamine kuulub komisjoni ainuõigusesse algatada seadusandlikke ettepanekuid.

• Proportsionaalsus

Ettepanek on vajalik ELi aluslepingutele lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokollid rakendamiseks vajalike meetmete kehtestamiseks.

• Vahendi valik

Õigusaktiga muudetakse nõukogu otsust, mistõttu see peab olema otsus.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ettepaneku aluseks on tulemused, mis on esitatud eksperdirühma abiga koostatud seitsme aasta aruandes söe ja terase teadusfondi programmi rakendamise seire ja eeldatava kasu hindamise kohta¹⁵. Viimane seitsme aasta aruanne avaldati 5. veebruaril 2020¹⁶. Ekspertid analüüsisid söe ja terase teadusfondi programmi toimimist, hindasid tehnilisi arenguid ja programmi eeldatavat kasu sektorile ja ühiskonnale ning esitasid soovitusel programmi täiustamiseks, sealhulgas õigusliku aluse läbivaatamiseks.

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Soe ja terase teadusfondi sidusrühmad on osalenud mitmetel erakorralistel nõupidamistel, valdkondlike nõuanderühmade kohtumistel (soe nõuanderühm, terase nõuanderühm) ning söe ja terase teadusfondi programmikomitee nõupidamistel (samaväärne programmi „Horisont 2020“ komiteega). Nende kohtumiste otsese tulemusena avaldati 25. juunil 2019 söe ja terase nõuanderühmade erakorralisel ühisnõupidamisel toetust ESTÜ varade kasutuselevõtule.

¹⁴ COM(2020) 21, 14. jaanuar 2020.

¹⁵ Järelevalve- ja hindamisaruanne on ette nähtud nõukogu otsusega nr 2008/376/EÜ, mis on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas 20. mail 2008 (ELT L 130, lk 7) ja mida on muudetud nõukogu 29. mai 2017. aasta otsusega 2017/955.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_et

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Sõe ja terase teadusfondi seire- ja hindamisaruande esialgseid tulemusi tutvustati seminaril „Teras ja süsi: uus perspektiiv“, mille Euroopa Komisjon korraldas 28. märtsil 2019 ning kus osales üle 100 sidusrühma¹⁷.

- **Mõjuhinnang**

Kavandatava muudatuse mõju hindamine ei ole vajalik, kuna eeldatav majanduslik, keskkonna- või sotsiaalne mõju ei ole märkimisväärne.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepaneku aluseks on tulemused, mis on esitatud seitsme aasta aruandes sõe ja terase teadusfondi programmi rakendamise läbivaatamise ja eeldatava kasu hindamise kohta.

- **Põhiõigused**

Ettepanek on kooskõlas põhiõigustega.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekuga ei kaasne uusi kohustusi, mis tuleks katta üldeelarvest praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames.

5. MUU TEAVE

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Läbivaatamine piirdub seega järgmiste sätetega.

(1) Artikli 1 lõige 1a

Selle artikliga kehtestatakse vähese tähtsusega abi klausel ja see põhineb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid käsitleva finantsmääruse artiklil 101. See võimaldab komisjonil piiratud ja konkreetsetel juhtudel nõudeid maha kanda isegi enne kõigi võimalike õiguskaitsevahendite ammendamist, kui prognoositavad sissenõudmiskulud ületavad sissenõutava summa ja mahakandmine ei kahjusta liidu mainet või võlgniku maksejõuetuse korral või kui sissenõudmine ei ole kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Selle klausli kohaldamine võimaldab tagada likvideerimismenetluse nõuetekohase lõpetamise.

(2) Artikli 2 lõige 1

Komisjon haldab varasid selliselt, et säilitada sõe ja terase teadusfondile kuni 2027. aastani eraldi summas [111 miljonit eurot] aastas teadusuuringute rahastamiseks sõe ja terasega seotud sektorites, millest [40 miljoni euroga] rahastatakse ühiseid teadusuuringuid nimetatud sektorites ja [71 miljoni euroga] vähese süsinikdioksiidiheitega terasetootmiseni viivaid läbimurdetehnoloogiaid ning teadusuuringute ja innovatsiooniprojekte söesektoris, et korraldada endiselt töötavate söekaevanduste või sulgemisjärgus söekaevanduste ja nendega seotud infrastruktuuri õiglast üleminekut kooskõlas söesektori õiglase ülemineku mehhanismiga ja

---

¹⁷ https://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=events&eventcode=9DB3A26D-B1D8-8BED_0A23CA684631B0CF

vastavalt artikli 4 lõikele 2. Pärast 2027. aastat haldab komisjon varasid nii, et oleks tagatud pikaajaline kasum. Varade investeerimise eesmärk on säilitada nende väärtus ja võimaluse korral seda suurendada.

(3) Artikli 2 lõige 1a

1a. Iga-aastane eraldis summas [111 miljonit eurot] tuleks saada investeeringute puhastulust, selle ebapiisavuse korral aga likvideeritava ESTÜ varade ja pärast likvideerimise lõpetamist sõe ja terase teadusfondi varade osalisest müügist.

(4) Artikli 2 lõige 2 jäetakse välja.

(5) Artikli 3 lõige 1

1. Igal aastal koostatakse Euroopa Liidu muudest finantstehingutest eraldi kasumiaruanne, bilanss ja finantsaruanne artiklis 1 sätestatud likvideerimistoimingute ning artiklis 2 sätestatud investeerimistehingute ja varahaldustoimingute kohta. Nimetatud finantsaruanded lisatakse finantsaruannetele, mille komisjon koostab igal aastal Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 318 ja liidu üldeelarve suhtes kohaldatavate finantseeskirjade alusel.

(6) Artikli 3 lõige 2

2. Lõikes 1 nimetatud toimingute suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja kontrollikoja volitusi, mis puudutavad Euroopa Liidu toimimise lepingus ja liidu üldeelarve suhtes kohaldatavates finantseeskirjades sätestatud kontrolli ja järelevalvet.

(7) Artikli 4 lõige 1

1. Artiklis 2 sätestatud investeeringute puhastulud ja tulud varade osalisest müügist on Euroopa Liidu üldeelarve sihtotstarbelised välistulud. Nimetatud tulud on sihtotstarbeliselt laekunud tulud, nimelt väljaspool teadusuuringute raamprogrammi läbiviidavate teadusprojektide rahastamiseks sõe- ja terasetööstusega seotud sektorites. Need moodustavad sõe- ja terase teadusfondi ja neid haldab komisjon.

(8) Artikli 4 lõige 3 jäetakse välja.

(9) Artikli 5 lõige 2 jäetakse välja.

(10) Lisa jäetakse välja.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust 2003/76/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokolliga rakendamiseks vajalikud meetmed

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolliga nr 37 ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgede ning söe ja terase teadusfondi kohta, eriti selle artikli 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut¹,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Söe- ja Teraseühenduse (ESTÜ) asutamislepingu artikli 97 kohaselt lõppes nimetatud lepingu kehtivus 23. juulil 2002. aastal. Kõik Euroopa Söe- ja Teraseühenduse („ESTÜ“) varad ja kohustused läksid liidule üle 24. juulil 2002.
- (2) Vastavalt protokollile nr 37 loetakse ESTÜ bilansis 23. juuli 2002. aasta seisuga kajastuvad varad ja kohustused nende puhaskäivuses varadeks, mis on ette nähtud teadusuuringuteks söe- ja terasetööstusega seotud sektorites ja mida nimetatakse „likvideerimisel ESTÜ-ks“ ning pärast likvideerimise lõpuleviimist „söe ja terase teadusfondi varadeks“.
- (3) Ühtlasi sätestatakse protokollis nr 37, et „söe ja terase teadusfondiks“ nimetatavatest varadest saadavat tulu peab kasutama üksnes väljaspool teadusuuringute raamprogrammi toimivateks teadusuuringuteks söe- ja terasetööstusega seotud sektorites vastavalt kõnealuse protokolliga nr 37 ja selle alusel vastuvõetud aktide sätetele.
- (4) Nõukogu võttis 1. veebruaril 2003. aastal vastu otsuse 2003/76/EÜ², millega kehtestatakse eeskiri protokolliga nr 37 rakendamiseks.
- (5) Madalate intressimäärade tõttu on söe ja terase valdkonna uurimisprojektideks eraldatavad tulud kiiresti vähenemas.
- (6) See toob peagi kaasa olukorra, kus eelarvevahendid söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi (edaspidi „programm“) iga-aastase projektikonkursi läbiviimiseks võivad jääda alla kriitilise miinimumi.

---

¹ ELT C , , lk .

² ELT L 29, 5.2.2003, lk 22–24.

- (7) Projektikonkursi läbiviimise eelarve kriitiline miinimum on vajalik selleks, et programm pakuks sisulist toetust otstarbekatele teadusalastele koostööprojektidele, millel on piisav maht ja ELi tasandi lisandväärtus, et parandada jätkusuutlikkust, st tervist, ohutust ja töötingimusi ning vähendada söe- ja terasetööstusega seotud sektorite keskkonnamõju.
- (8) Teatises „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final) võttis komisjon kohustuse toetada puhta terase läbimurdetehnoloogiat, mis viib 2030. aastaks süsinikuheiteta terasetootmiseni. Selle võimaldamiseks kohustus komisjon uurima, kas saaks kasutada osa likvideerimisel ESTÜ rahalistest vahenditest.
- (9) ELi sihttasemetega saavutamise seoses mainiti roheline kokkuleppe investeerimiskavas ja õiglase ülemineku mehhanismi käsitlevas teatises (COM(2020) 21 final) vajadust vaadata läbi vaadata söe ja terase teadusfondi õiguslikud alused, et oleks võimalik kasutada likvideerimisel ESTÜ ja pärast likvideerimise lõpuleviimist söe ja terase teadusfondi varasid.
- (10) Likvideerimisel ESTÜ ja pärast likvideerimise lõpuleviimist söe ja terase teadusfondi varade osalist müüki teadusprojektide rahastamiseks söe- ja terasesektoris tuleks lubada tingimusel, et säilitatakse reservid väheste allesjäänud kohustuste ja võimaliku ettenähtamatu vastutuse katteks ning mõistlik osa eespool nimetatuks mittevajalikest varadest investeeritakse ka edaspidi tulu teenimise eesmärgil.
- (11) Likvideerimisel ESTÜ ja pärast likvideerimise lõpuleviimist söe ja terase teadusfondi varade osaline müük võib olla vajalik, et eraldada kuni aastani 2027 igal aastal söe ja terase teadusfondile [111 miljonit eurot], mida kasutatakse järgmiselt: [40 miljonit eurot] aastas ühiste teadusuuringute rahastamiseks söe ja terasega seotud sektorites ning ülejäänud [71 miljonit eurot] väheste süsinikdioksiidiheitetega terasetootmiseni viivate läbimurdetehnoloogiate ja uurimisprojektide rahastamiseks söesektoris, et korraldada endiselt töötavate söekaevanduste või sulgemisjärgus söekaevanduste ja nendega seotud infrastruktuuri õiglast üleminekut kooskõlas õiglase ülemineku mehhanismiga ja vastavalt artikli 4 lõikele 2. Likvideerimisel ESTÜ ja pärast likvideerimise lõpuleviimist söe ja terase teadusfondi varade osaline müük on piiratud iga-aastaste eraldiste rahastamisega eelarveaastatel 2021–2027.
- (12) Seega tuleks söe ja terase teadusfondi perioodiks 2021–2027 ette nähtud summas rahastada mitte üksnes investeringute puhastulust vaid vajadusel ka fondi varade osalisest müügist saadavast tulust.
- (13) Tuleks välja jätta artikli 2 lõige 2, milles on sätestatud varahalduse mitmeaastaste finantssuuniste vastuvõtmise kord, ning artikli 4 lõige 3, milles on sätestatud programmi mitmeaastaste tehniliste suuniste vastuvõtmise kord, kuna need ei ole protokoll nr 37 artikli 2 lõiget 2 silmas pidades enam asjakohased.
- (14) Tehakse ettepanek kaotada tasandusmehhanism, kuna sellise vahendi järgi pole enam vajadust.
- (15) Artiklile 1 tuleks lisada uus lõige, et võimaldada nõuete mahakandmist finantsmääruse¹⁸ artikli 101 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud põhimõtete alusel.
- (16) Otsust 2003/76/EÜ tuleks seetõttu vastavalt muuta,

---

¹⁸ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust 2003/76/EÜ muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse lõige 1a:

„1a. Komisjon kannab maha nõuded, isegi enne kõigi nimetatud õiguskaitsevahendite ammendamist, järgmistel juhtudel:

- (a) kui prognoositavad sissenõudmiskulud ületavad sissenõutava summa ja mahakandmine ei kahjusta liidu mainet;
- (b) kui saadaolevat summat ei ole võimalik sisse nõuda võlgniku maksejõuetuse või muude maksejõuetusmenetluste tõttu;
- (c) kui sissenõudmine ei ole kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.“

(2) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

(a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon haldab varasid selliselt, et säilitada söe ja terase teadusfondile kuni 2027. aastani eraldi summas [111 miljonit eurot] aastas teadusuuringute rahastamiseks söe ja terasega seotud sektorites, millest [40 miljoni euroga] rahastatakse ühiseid teadusuuringuid nimetatud sektorites ja [71 miljoni euroga] rahastatakse vähese süsinikdioksiidiheitega terasetootmiseni viivaid läbimurdetehnoloogiaid ja teadusuuringute projekte söesektoris, et korraldada endiselt töötavate söekaevanduste või sulgemisjärgus söekaevanduste ja nendega seotud infrastruktuuri õiglast üleminekut kooskõlas õiglase ülemineku mehhanismiga ja vastavalt artikli 4 lõikele 2. Pärast 2027. aastat haldab komisjon varasid nii, et oleks tagatud pikaajaline kasum. Varade investeerimise eesmärk on säilitada nende väärtus ja võimaluse korral seda suurendada.“

(b) Lisatakse lõige 1a:

„1a. Iga-aastane eraldi summas [111 miljonit eurot] saadakse investeringute puhastulust, selle ebapiisavuse korral aga likvideeritava ESTÜ varade ja pärast likvideerimise lõpuleviimist söe ja terase teadusfondi varade osalisest müügist.“

(c) Lõige 2 jäetakse välja.

(2) Artiklis 3:

(a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Igal aastal koostatakse Euroopa Liidu muudest finantstehingutest eraldi kasumiaruanne, bilanss ja finantsaruanne artiklis 1 sätestatud likvideerimistoimingute ning artiklis 2 sätestatud investeerimistehingute ja varahaldustoimingute kohta.

Nimetatud finantsaruanded lisatakse finantsaruannetele, mille komisjon koostab igal aastal Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 318 ja liidu üldeelarve suhtes kohaldatavate finantseeskirjade alusel.“

(b) Lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 nimetatud toimingute suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja kontrollikoja volitusi, mis puudutavad Euroopa Liidu toimimise lepingus ja liidu üldeelarve suhtes kohaldatavates finantseeskirjades sätestatud kontrolli ja järelevalvet.“

(3) Artiklis 4:

(a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Artiklis 2 sätestatud investeeringute puhastulud ja tulud varade osalisest müügist on Euroopa Liidu üldeelarve tulud. Nimetatud tulud on sihtotstarbeliselt laekunud tulud, nimelt väljaspool teadusuuringute raamprogrammi läbiviidavate teadusprojektide rahastamiseks söe- ja terasetööstusega seotud sektorites. Need moodustavad söe- ja terase teadusfondi ja neid haldab komisjon.“

(b) Lõige 3 jäetakse välja.

(4) Artikli 5 lõige 2 jäetakse välja.

(5) Lisa jäetakse välja.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist või pärast 1. jaanuari 2021.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*